

Видове иновации. Иновативни предприятия

Лекция 3

доц. д-р инж. Лидия Гълъбова ©
Иновационен мениджмънт

Видове иновации. Модели на иновационни процес

Цел и основни моменти:

- *Видове иновации. Характерни особености.*
- *Иновационният мениджмънт като процес.*
- *Иновативни предприятия.*

Видове иновации

Според характера и областта на действие

1. Технически иновации

- **Продуктови** - напълно нови продукти или качествено променени продукти, чиято поява е предизвикана от технологичното развитие
- **Технологични** - преминаване към нови или усъвършенстване на съществуващи технологии

2. Организационни и управленски иновации

3. Социални иновации

4. Пазарни иновации

Видове иновации

- **Организационни и управленски иновации** – въвеждане на нови методи на управление, нови организационни структури, нови стилове на управление и т.н. (TQM, ERP, SAP, JIT, и др.)
- **Социални иновации** – насочени към решаване на проблемите по линията индивид-организация, т.е. намиране на нови начини за съединяване на индивида с ролята, която той играе, като се определи такова място на всеки в предприятието, че той в максимална степен да може да реализира своите качества, личностни и делови способности.

Видове иновации

- **Пазарни иновации** – свързани са с излизането на нови пазари, откриването на нови пазарни ниши, нови канали за реализация на продукцията, използването на нови видове реклама, нови методи за изследване на пазарното търсене и т.н.

Видове иновации

- Според начина им на въздействие върху клиентите
С **пряко въздействие** - носят пряка полза, напр. предметна иновация
- С **косвено въздействие**- (напр. управленска иновация)

Видове иновации

В зависимост от степента на
радикалност - силата на иновацията

1. Първични иновации – радикални, главни, основни, базисни
2. Вторични иновации – усъвършенствувания, подобрени
3. Псевдо-иновации

Видове иновации

1. Първични иновации

- Принципно ново нещо.
- Напълно нови или изцяло обновени продукти, технологии, процеси.
- Реализират качествен скок в състоянието на производството.
- Свързани с големи инвестиции.

Видове иновации

2. Вториични иновации (усъвършенствания, подобрени)

- Свързани са с подобряването качествените характеристики на съществуващи продукти, технологии, процеси, създадени на основата на първичните иновации.
- Свързани са с усвояване на създадения от първичните иновации ефективен потенциал.
- Изискват по-малко инвестиции.

Видове иновации

3. Псевдо-иновации

- Иновации, при които се получава ефект по-нисък от средния за отрасъла или за даден вид производство.
- Те са налице, когато се закупуват морално остаряла техника и технологии.

Видове иновации

В зависимост от причината, която ги е породила

1. **Теглени** – когато пазарът е в основата на иновацията. Тя е породена от лични и производствени потребности.
2. **Тласкани** – основават се на научно-техническия прогрес. Те имат своя вътрешна логика на развитие и сами създават нови обществени потребности.

Видове иновации

В зависимост от това, дали са иновации, които се генерират за пръв път

1. Нови продукти в световен мащаб
2. Нов продукт, който се различава коренно от стоковата гама, която фирмата произвежда
3. Нови продукти, с които се допълва съществуващата стокова гама на фирмата
4. Усъвършенстване на фирмения продукт
5. Репозициониране на произвежданите продукти от фирмата

Видове иновации

В зависимост от степента, в която иновацията ще разруши съществуващото потребителско поведение

1. Иновация, която не прекъсва потребителските навици
2. Иновация, която променя съществено потребителските навици
3. Иновация, която налага нови потребителски навици

Мениджмънт на НИРД. Иновативни предприятия

Предприятията се различават в значителна степен в зависимост от тяхната обвързаност с приложението на високите технологии. Някои предприятия са преди всичко ползватели на високите технологии, а други са доставчици на високи технологии (Павит, 1994).

- *Доминирани от доставчика предприятия*
- *Технологично интензивни предприятия (високотехнологични предприятия)*
- *Предприятия, ориентирани към масовото производство*
- *Предприятия, ориентирани към производство на специализирано оборудване*

Мениджмънт на НИРД. Иновативни предприятия

✓ Доминирани от доставчика предприятия

- Купуват технологията, която използват в своето производство. За тях тя е продукт. По този начин те използват закупената технология като средство, което им помага да отговорят на търсенето.
- Тяхното предимство е, че прилагайки тази технология предлагат продукти и надеждни услуги.
- Нямаат капацитет за развитие на собствена НИРД или той е ограничен.

Мениджмънт на НИРД. Иновативни предприятия

✓ *Технологично интензивни предприятия (високо-технологични предприятия)*

- Създават се в индустриите с висок растеж: химикотехнологични, фармацевция, електроника, компютърни системи, информатика, нанотехнологии, и т.н.
- В основата на успеха на тези предприятия е развитието на собствена НИРД в рамките на предприятието.
- Обикновено тези предприятия са големи корпорации като: Bayer, Xerox, Hoechst, ICI, Siemens, 3M, Glaxo-Wellcome, и др.

Мениджмънт на НИРД. Иновативни предприятия

✓ *Предприятия, ориентирани към масовото производство*

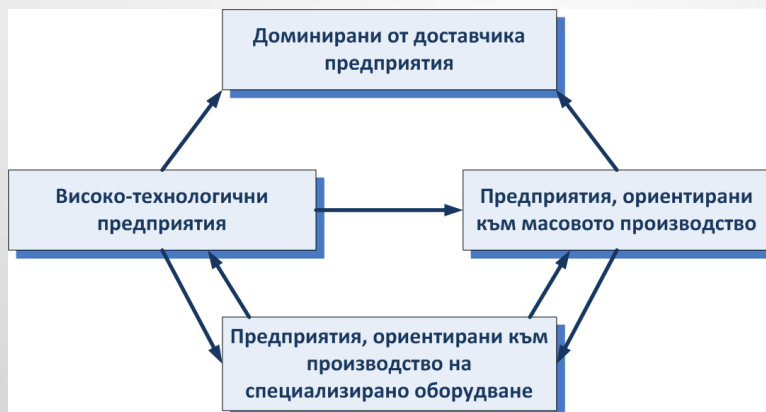
- Обикновено това са големи индустриални предприятия от машиностроителния сектор или преработващата промишленост.
- В основата на тяхната дейност е оптимизацията на производствените технологии, насочени към намаляване на разходите, чрез увеличаване на обема на произведената продукция.
- Основно техният капацитет е в областта на инженеринга, проектирането и производството.

Мениджмънт на НИРД. Иновативни предприятия

✓ *Предприятия, ориентирани към производство на специализирано оборудване*

- Тази група предприятия е важен източник на средства за производство за високо-технологичните предприятия и предприятията, ориентирани към масовото производство.
- Например те могат да доставят специално измервателно оборудване за предприятията от химическата промишленост и аеронавтиката, с което да спомага за осигуряване на точност на измерванията на техните продукти, производствени дейности.

Мениджмънт на НИРД. Иновативни предприятия

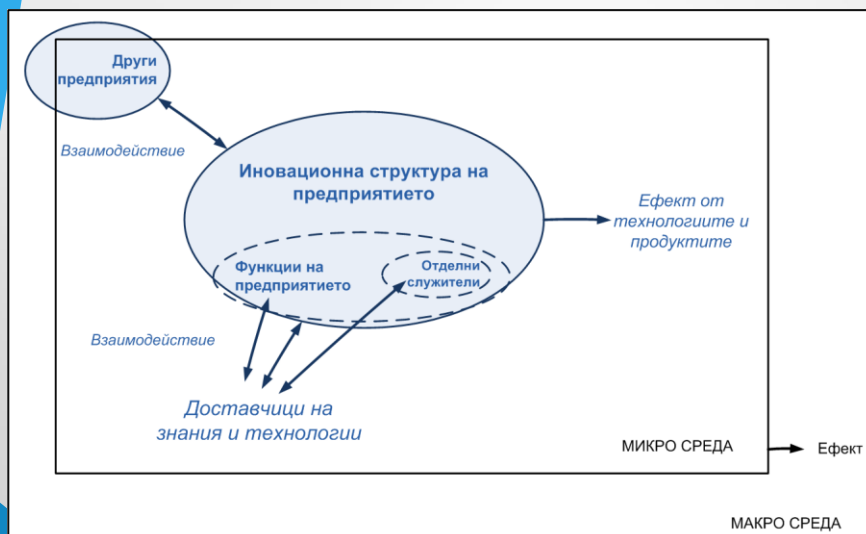

Фиг. 1. Технологични връзки между различни видове предприятия (Павит, 1994)

Мениджмънт на НИРД. Иновативни предприятия

- **Иновативно предприятие** е това, което през последните три години е реализирало **технологични продуктови и/или процесни иновации**. Последните представляват внедрени в практиката технологично нови продукти и процеси, както и продукти и процеси със съществени технологични подобрения. Тяхната практическа реализация се изразява в лансиране на продукта на пазара **/продуктова иновация/** или използване в производствения процес **/процесна иновация/**.

Иновативни предприятия

Фиг. 2. Общо представяне на иновационния процес

Роля на науката и технологиите

- Науката може да се дефинира като систематично и формализирано познание.
- Има голяма разлика между наука и технологии.
- Технологията често се разглежда като приложението на науката (Лефевер, 1992)
- Технологията е плод на целенасочени усилия и дейности на хората.
- **Технологията е познание, което е приложено в продукти и производствени процеси.**

Роля на науката и технологиите

- Технологии се основават на прилагането и “управлението” на науката чрез концепции, процеси и способности (механизми). Те на свой ред могат да бъдат използвани, за да направят живота ни по-ефективен и удобен.
- **Технологията е резултата от науката, който подхранва индустриалното развитие.**
- **Инженерите са тези, които са в основата на практическата реализация на достиженията на науката.**

Роля на науката и технологиите

- Вниманието към науката, технологиите и иновациите през последните години се увеличи значително.
- Широко разпространеното стереотипно схващане за учения като самотен професор (фиг. 3.) води до негативно и погрешно възприемане на ролята на науката и технологиите за съвременното развитие.
- *Задача: Опишете образа на учения и образа на инженера?*

Роля на науката и технологиите

Фиг. 3. Популярно виждане за науката

Литература:

- **Chesbrough, Henry (2003)** Open Innovation: The New Imperative for Creating and Profiting from Technology. Harvard Business School Press. Boston MA.
- **Trott, Paul (1998)** Innovation Management and New Product Development. Pitman Publishing. UK

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Лидия Гълъбова

lgalabova@tu-sofia.bg